

SLOVENCE.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejeman velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejeman velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.
Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2, II., 28.

Naznanila (inserati) se sprejemajo in veljajo tristoletna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat: 12 kr. če se tiska dvakrat: 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primeroma zmanjša.
Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.
Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2, I., 17.
Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 128.

V Ljubljani, v sredo 5. junija 1889.

Letnik XVII.

Deželna avtonomija in narodnostno pravo.

Povodom dvajsetletnice sedanjih šolskih postav dne 14. maja smo pisali med drugim: „Namen vseh (naših) teženj (gledé šolstva) bila je šolska samouprava, ta eminentna in prva podlaga našega politično-narodnega programa“. Iz tega stavka so nekateri sklepali, da hočemo priboriti našemu jeziku veljavo le v ožji naši kranjski domovini, sorojake svoje na Štajerskem, Koroškem, Goriškem in v Primorju pa izročiti na milost in nemilost nemški in laški gospódi, ki gospodari in odločuje v dotičnih deželnih zborih. Tako razlaganje navedenega stavka moramo odločno zavrniti, ker naša dolžnost je in iskrena želja, da sorojakom svojim pomagamo z vsemi močmi do pravic v šoli in uradu, katere so jim zagotovljene v temeljnih državnih postavah.

Te dni je objavila praška „Politik“ članek z naslovom „Länderautonomie und Nationalitätenrecht“, kateri ji je poslal, kakor čitamo, „poslanec iz Maribora“. Ta piše med drugim:

Štajersko slovensko društvo je te dni zborovalo v Žalecu in sprejelo gledé šolstva resolucijo, ki obrača ostrino proti razširjanju deželne avtonomije v šolskih stvareh. Nemški politični nasprotniki so iz tega hitro kovali kapital in trdili, da posamezne frakcije desnice niso edine gledé šolskega vprašanja. Pisatelj vpraša: Ali je naša opozicija v resnici obrnjena proti načelu avtonomije, ali se v krogu slovenskih politikov v Celji in Mariboru ogrevajo za blaženosti onega centralizma, ki vodi v svojih posledicah do hipertrofije osrednje oblasti in do onemoglosti posameznih delov naše širne države? Na to odločno odgovorimo „ne“! Opozicija spodnještajerskih Slovencev, da še več, opozicija slovanskih manjšin — naj bodo naravne ali umetnim načinom narejene — v večjezičnih deželah sploh ne obrača se proti svobodnemu načelu avtonomije, ki je pogoj naprednemu razvoju, temveč proti malopridni zlorabi avtonomije, katere se poslužujejo *ex professo* brezozirne večine o posameznih deželah.

Štajerski Slovenci se že desetletja bojujejo za obstanek s krutim nasprotnikom. Stranka, ki sedaj

vlada v deželnem zboru štajerskem, je jasno pokazala, kako si razlaga narodnostno pravo. V tem so štajerski Slovenci gotovi, česa se jim je nádejati od sedanjih oblastnih gospodov v Gradci, naj sedé v deželnem zboru, deželnem odboru ali deželnem šolskem svétu, ko bi se jim pomnožila oblast gledé šolstva. V živem spominu nam je še Aussererjev predlog, ki je hotel ljudsko šolo na slovenskem Štajerskem naravnost ponižati kot *instrumentum germanisationis*. Predlog je bil sprejet navzlic uporu slovenske manjšine in deželni šolski svét je hitel, da tej ustavnopravni potvori pridobi praktično veljavo. Ta pritisk je provzročil reakcijo, in razsodbe državnega sodišča in naučnega ministerstva so odvrnile napad na naš narodni obstanek. Toda želo je ostalo, in mi Slovenci vemo, česa smemo pričakovati od pravnega čustva gospodov v Gradci.

Dajte nam jasno zagotovilo v ljudsko-šolski postavi po pedagogičnem načelu, da je ljudski pouk izključljivo na podlagi materinega jezika, s kratka: ljudska šola naj se izpodmakne narodnostnemu prepiru, odzvemite ta predmet boja poželjivosti nemškonarodnega šovinizma, in takoj bodo zginiti pomisleki proti večji deželni avtonomiji pri posameznih frakcijah desnice. Deželna avtonomija in naravno pravo narodov nista stvari, ki se izključujeta; na nobenem polji pa se ne more lažje narediti most, ki veže koristi in blaži nasprotja, kakor ravno na polji ljudske šole, elementarnega pouka.

Pot smo pokazali. Načelno ni nasprotja v krogih večine državnega zbora, vprašanje je le, ali je toliko odločnosti, da bodo legislativnim potom storili primerne ukrepe, da narodnostno pravo dobi svojo veljavo v ljudski šoli. Ko bomo v tem zagotovljeni, takoj bode nehala opozicija spodnještajerskih Slovencev proti večji avtonomiji v šolskih stvareh.

Šulferajn in ponemčevanje ljudskih šol.

Govor poslanca dr. Gregorca v državnem zboru dne 22. marca 1889.

(Dalje.)

Zastopniki nemškega šulferajna nam čestokrat zatrjujejo, da je to le šolsko, nikakor pa ne tudi

politično društvo. Toda gospodje naj nam to sto in tisočkrat zagotavljajo, mi Slovani jim vendar ne verujemo, dokler moramo čitati, kakó ravno ti gospodje na javnih zborovanjih nemškega šulferajna najmanj govore o šolstvu, največ pa o politiki, saj je lani javno v Trutnovi govoril celó predsednik nemškega šulferajna, gospod poslanec dr. Weitlof, kakó bode treba osnovati veliko opozicijo v tej visoki zbornici državnega zbora, ter pristavil, da bo tudi on pristopil, ako bode ta vladi nasprotna stranka služila nemško-narodnim svrhám, in sicer krščena na nemško ime. Gospóda moja! To so same politične zadeve in zaradi tega bi bilo že enkrat umestno, da bi nas v tej visoki zbornici ne nadlegovali več gospodje, češ, nemški šulferajn nikakor ni politično, ampak vseh skromnih najskromnejše društvo. Ne verjel bi jim takó nikdo.

Gospod predsednik nemškega šulferajna se kaj rad in krepko poteza za svoje učitelje. To je hvalevredno, biti pa tudi ne more drugače, saj posluje že več let po milosti nemškega šulferajna kot državni nadzornik ljudskih šol. (Veselost.) Popolnoma prav je tedaj in umestno, če se poteguje za svoje učitelje. Toda svoje zamorce belo oprati, tega ne more. Privoščim mu torej prav iz srea, če zná čez razne in mnoge obsodbe teh učiteljev, ki niso bile vsled prizivov predružačene, spretno zdrkniti, rekoč: „Nekoliko bedarij so uganjali šulferajnski učitelji in bili zaradi tega premeščeni.“ Privoščim mu rad to veselje. Bolj resna je zadeva zaradi šulferajnskega učitelja v Sevnici. Gospod dr. Weitlof pravi, da je ta učitelj ločen od svoje žene ter da ne živi v razmerah, zaradi katerih bi se mu moglo kaj očitati. Obžalujem, da moram tukaj ugovarjati na podlagi poročil, katera so se mi nedavno poslala. Po teh gospod učitelj ni sodnijski ločen od svoje žene, marveč jo je pustil na Solnograškem ter se z neko deklo preselil v Sevnico. Dekla mu je porodila otroka (Veselost na levici), čegar rojstvo je prikrival leto dni, zaradi česar ima tudi dosti sitnosti s. e. kr. uradi. Ménim, da bo sedaj gospod dr. Weitlof vendar nekaj našel pri tem učitelju, kar je grajevrednega! (Poslanec dr. Weitlof: Jaz sem tukaj vendar-le nedolžen! — Živahna veselost na levici.) Odgovarjam: Južno-štajerski Slovenci smo še vedno

LISTEK.

Zavetišče.

(Zgodovinska povest. Češki spisal Al. Dostál, prevedel —r—.)
(Dalje.)

Skozi snežene zamete sta gazila dva konjika. Konja sta bila spenjena in tudi sama sta bila utrujena. Včasih sta šla tudi peš. Bila sta napravljena, kakor za vojsko. Pri pasu je visel vsakemu širok meč, nož in železen cepec. Bila sta že starčka, a vendar močna, kakor mladenič v vojaških letih. Nevihnt sta bila že navajena, ker sta urno korakala v snegu in prizanašala bolj konjema, nego sebi.

„V neugodni dóbi sva se napotila. Bolje bi bilo, ko bi bila ostala še za pečjo, dokler ne bodo solnčni žarki razgrelji teh kupov snega,“ prične eden izmed njih pogovor.

„Nisem mogel več dočakati, kaj se godi pri nas doma. Če se človek enkrat navadi enega mesta, vedno nánj misli in mora včasih pogledati k svojim dragim.“

Njegov tovariš se zasmije in reče: „Pravi vojščak nima nikjer doma, domovine in prijateljev,

Poglej mene, kako dolgo nisem bil v tem kraju in bil sem vendar tukaj rojen. Klatim se po gradovih, dám se najeti od vitezov in grem tja, kjer je večji zaslužek.“

„Morda ti bo všeč naše zakotje, da si spočiješ po tako viharnem življenju. Tvoje brazde bomo spoštovali. Naš vladika čišla hrabre bojevalce,“ odgovori mu —, Rizek ki se je zdaj vračal domov.

Pa tujec zamaje z glavo in njegov konj razgetá.

„Šel bom na vojsko v sveto deželo. Obljubil sem pomoč, in ostanem mož-basada. Dasi sem se že postaral, imam vendarle še precój moči, da bom sekal glave paganom.“

„Malo ljudij je šlo odtod, ker se ne vidijo človeške stopinje, samo voléji kremplji so vtisnjeni v sneg.“

„Naš kraj — tvoj rojstveni kraj — je še nepoznan. Košati gozdi, močvirja in skale nas obdajajo, in ko bi ne bil vsak za zimo dobro preskrbljen in ko bi ne bili na gradu tako usmiljeni in ne podpirali v času bede prebivalcev, pomrli bi vsi od lakote. Sploh pa veš ti dobro, kako je.“

„Ne dosti. Kot mladenič sem odšel v svet in

takrat še nisem znal prevdarjati. Lahkomišljenost je delež mladine.“

„Zakaj si šel odtod?“ vpraša Rizek. „Ničesa mi še nisi o tem povedal.“

Tujec mahne z roko. „Nerad govorim o tem. Je že preteklo. Prvič me je izvelkla želja po boju in vojaškem življenju, in drugič se nisva razumela z bratom. Bil je od mene za eno leto starejši in jaz sem ga moral ubogati po zakonu starešinstva. Zato sem raje odšel. Poznaš ga, ima dvor v Nezdicah, in njegov rod je neki precój premožen. Imenuje se Nekrasa Janez in jaz Pavel.“

„Kaj Nekrasa? Kako bi ga ne poznal! Častivreden kmet. Lani v jeseni se je oženil njegov vnuk in na njegovo vnujino Marto gleda naš oproda Kitka. Priden mladenič, pa lahkomišljen. Prilegla bi se mu bolj lopata, kot meč.“

„Gotovo bo dober kmet in vzoren soprog. Zakon in vojaštvo sploh ne gresta skupaj. Jaz sem ostal samec, akoravno bi bil pridno in skrbno ženo dobil.“

„V vsaki reči sva enaka, ljubi pobratim. Tudi jaz sem osivel pri svoji šestdesetletnici.“

„Torej Janez ima že take otroke, da jih ženi

toliko kristijani in nismo še po neki morali, ki diši po časnikih, takó popačeni, da bi takih razmer ne smatrali grajevrednih. Nam so naravnost graj-ljive, nemoralne, pohujšljive. (Dobro! Dobro! na desnici.) Dostavljam, da na šulferajnski šoli v Sevnici še vedno ne učé krščanskega nauka (Poslanec dr. Weitlof: Ker ga župnik noče učiti!) in se otroci ne vdeležujejo verskih vaj. Težko je kje drugod v Avstriji najti šolo, kjer bi bili otroci takó brez vsakega verskega poduka. To mi je nov dokaz, da je zeló „debelo prijateljstvo“ mej nemškim šulferajnom in našim šolskim nadzorstvom. Sicer bi bilo moralo to že zdavno prisiliti nemški šulferajn, da se natančno ravna po šolskih postavah, ki zahtevajo, da se mora v ljudskih šolah učiti tudi krščanski nauk.

Predsednikov namestnik pri nemškem šulferajnu je javno nekje — ménim, na Dunaji — trdil, da vzdržuje ta šole le za nemške otroke. Žal, da to ni res. Sam predsednik je lani obstal to priznavši, da se v šulferajnske šole vsprejemajo tudi nenemški otroci, katerih je poprek 10 do 12%. Toda tudi to ni popolnoma resnično. (Dalje sledi.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 5. junija.

Notranje dežele.

Dvorno žalovanje po prestolonasledniku se je podaljšalo do dné 4. avgusta. Poroka nadvojvodinje Valerije bo zaradi tega še-le meseca maja 1890.

V Inomostu bi se bil predsinoči imel vršiti v kavarni „Austria“ zbor „nemškega šulferajna za Nemce“. Toda predno se je pričelo zborovanje, razpustil je je redarstveni komisar Stuchly ter pozval navzoče, da morajo takoj zapustiti kavarno. Poslanec Vergani je pretil, da se bo umaknil samó sili, toda to mu ni nič pomagalo. Pozneje so se člani kot navadna pivska družba sešli pri „Bierwastel“-nu, a tudi tukaj je vmes posegel komisar, ker je smatral to za izzivanje.

Ravnateljstvo dunajske tramwayske družbe je naznanilo svojim služabnikom, da zaradi malih dohodkov ne more izpolniti njihovih zahtev. Mogoče je tedaj, da se bo o Binkoštih zopet pričel štrajk.

Iz Plznja se poroča, da narašča število **štrajkujočih delavcev** in da se vedno bolj očito kaže socialistiška agitacija. Iz Plznja se je bajé v dotične kraje pozvalo vojaštvo. Zastopniki fužin in rudnikov so se zedinili, da ne bodo odjenjali preko že storjenih obljub. — V Kladno je morala oditi nova vojaška pomoč.

Vnanje države.

Črnogorski uradni list naglašá v svoji slavnostni številki, da hči knezova se nima za svojo srečo zahvaliti samo lastnim prednostim, marveč tudi v prvi vrsti junaškemu pogumu črnogorskega naroda posebno od leta 1858. naprej.

„Pol. Corr.“ je izvedela iz Peterburga, da je popolnoma izmišljena berlinska vest, po kateri so se konečno-veljavno pretrgale obravnave mej **Rusijo in Vatikanom** in da namerava ruski pooblaščenec Izvolski zapustiti Rim. Neosnovano je trditi, da so se ponesrečila ta pogajanja, tem bolj, ker se v zadnjem časi sploh ni pripetilo nič odločilnega v tej zadevi. — „Pol. Corr.“ s tem nasprotuje najnovejšim poročilom svojega vatikanskega dopisovalca, po katerih se v zadnjem konzistoriji niso imenovali škofje, ker se ni moglo doseči sporazumljenje mej kurijo

in Rusijo o občevarnji novih poljskih škofov z Vatikanom.

Bivši **srbski** kralj Milan je véteraj došel v Carjigrad, od koder bo za nekaj dni odpotoval v Belgrad, od tod pa v Pariz. — Vlada dobiva iz vseh delov dežele brzojavne čestitke, v katerih se naglašá veselje prebivalstva zaradi razrušene pogodbe francoske železniške družbe. — Oče ustreljenega dijaka Miškovića zahteva 150.000 dinarjev odškodnine.

Francosko časopisje je vsled postopanja **srbske** vlade v železniškem vprašanji jako razburjeno. Od ministra zunanjih zadev, Spullerja, zahteva, da ne sme ostati pri samih ngovorih. Rusom prijazni listi trdijo, da je dotični ukaz provzročila Nemčija, ker je hotela razdvojiti Francijo in Rusijo. V francoski zbornici je predvéteraj odgovoril minister Spuller na dotično interpelacijo poslanca Dreyfus-a: „Ker se je izjavil srbski zastopnik, da hoče srbska vlada, čeravno je prevzela opravilstvo železnice, spoštovati francoske koristi, more se ta izjava le na znanje vzeti ter počakati učinek. Zadeva je dospela do diplomatske stopnje.“

Francoska postava o novačenji je sprejeta. Žal, da se pri tem ne more reči: Konec dober, vse dobro! General Robert je namreč v senatu nasvetoval dostavek, ki naj bi zavaroval vojakovo prostost ob nedeljah. Zastonj je naglašal, da si je republika zapisala na svoj prapor prostost vesti, da pa tukaj ne sme veljati samo prostost za nevernost, marveč tudi za vernost. Nekateri levičarji so hoteli takoj glasovati, predno je še odgovoril poročevalec. Slednji je naglašal, da „reglement“ že jamči za vojakovo prostost in ne tirja nikakoršnega dela ob nedeljah. Lucian Brun je dobro opazil, če se je že vsprejelo v „reglement“, zakaj ne tudi v postavo? Toda strah, da bi zakon imel le količkaj verskega lica, zadostoval je večini, ki je dostavek odklonila s 174 proti 100 glasovom. — Temu nasproti pa se je v Londonu nekemu časnikarju izjavil Boulanger: „Boju zoper vero se mora napraviti konec . . . Francoska revolucija je proglasila prostost vesti, in republiki je v prvi vrsti nalog, da jo uresniči, kajti to je prva in najvažnejša vseh prostosti.“ Toda kaj pomagajo francoskim katolikom tudi te lepe besede! Kaj smejo pričakovati tudi od boulangistov, kaže nam okoliščina, da so boulangistiški poslanci: Borin, Ducoudray, Laisant, Laguerre, Laur, Laporte, Le Hérisse, Saint-Martin, Susini, Thiessé, Turquet, Turigny, Vergoin in Vacher glasovali za takojšnjo odpravo in opustitev proračuna za verstvo.

V **belgijski** prestolnici se je dné 3. t. m. vršila dopolnilna volitev namesto umrlega katoliškega poslanca. Nobeden nastavljenih kandidatov ni dobil zadostne večine. Treba bo ožje volitve mej katolikom Debeckerjem in naprednjakom Jansenom. Debecker je namreč dobil 6410, Jansen 4818 in liberalce Graux 4201 glasov. Slednji je pozval svoje volilce, naj pri ožji volitvi oddajo svoje glasove za Jansena, da se tako premaga katoliški poslanec.

Angleška spodnja zbornica je v prvem čitanji sprejela štiri vladne predloge o napeljevanju vode v nekatere irske pokrajine iz državnih sredstev do zneska 400.000 šterlingov. Balfour je predlagal prvo čitanje postave gledé naprave železnice na Irskem, za katere je vlada določila znesek 600.000 šterlingov; od teh se bo vsako leto porabilo 20.000 šterlingov, toda kraji, katerih se bo tikala železnica, jamčiti bodo morali za opravilne troške. Prvo čitanje se je enoglasno sprejelo.

V **italijanski** zbornici je predvéteraj naznanil predsednik, da se je izmed 36 članov splošnje proračunske komisije odpovedalo 17 članov, mej temi načelnik Luzzatti, njegov namestnik Branca in bivši minister Grimaldi. Po daljši razpravi, katere so se vdeležili tudi ministerski predsednik Crispi in mnogi komisijski člani, sprejela je zbornica ostavko ter sklenila, da se bodo danes (v sredo) vršile dopolnilne volitve za proračunsko razpravo.

in moži! Kako pa bi tudi ne! Dolga leta sem letal po svetu. Tukaj je pa vse tako lepo tiho. Vendar je brat srečnejši od mene, ker more ponosno gledati svoj rod.“

„Ti pa na zaslužno delo. —“

„Da, da, pa meni se večkrat zdi, da sem se zastonj vojskoval. Saraceni so nam zopet Palestino vzeli. A moram se podati v sveto deželo in s tem skleniti svoje delo. Gotovo bo šel kdo iz grada.“

„Ako bi nobeden ne šel, šel bom jaz sam s teboj v Palestino. Ne bova se več ločila, ljubi tovariš; kakor sva se srečala, sprijateljila se, tako bova na veke, namreč ko bova padla v vojski. Drugačen konec naju tudi ne čaka.“

Prijatelja bi se bila objela in s tem sveje prijateljstvo potrdila, ko bi jima ne bil na potu velik zamet, katerega sta se morala ogniti.

Prišla sta že iz gozda. Grad Topla se je pred njunim pogledom pokazal.

„Mnogo lepih gradov sem videl na Poljskem, pa izmed vseh čeških in tudi tujih mi je najljubši ta-le. Ta mi je k srci prirastel. Ni čuda. Toliko veselja in žalosti sem preživel na njem!“

„Ali ne boš šel z menoj na grad? Dosti pro-

stora je za tujce, in vladika rad vidi góste in posluša čudne prigodbe.“

„Najprej se podám v očetovsko hišo; naj me sprejmejo že z veseljem, ali mi dajo na znanje, naj grem tja, kjer sem preživel mlada leta. Videla se bova večkrat. Vidim stopinje volkov, kmalu bova zver lovila.“

„Z Bogom in dobro se imej!“

Konjika sta se razšla; Rizek se je podal na grad. Čudno mu je bilo, da je pot na grad popolnoma narejena v takih zametih.

„Znabiti je že prišla lakota, in so bili prisiljeni podložniki iskati pomoči v gosposkih žitnicah. Vladika je delil gotovo radodarno vsem. Dober gospod, dolg čas mi je bil po njem. Zato grem tudi domov, če tudi sem se dobro imel na Poljskem in zmagal povsod pri turnirih.“

Drugi konjik se je napatil na Hroznatovo pristavo, kjer je bila vsa rodbina zbrana v veliki sobi. Tudi srebrolasi starček je prišel, Miloš z mlado so-progo, Pavel, mladi gospodar, z Marto in sinovi. Vsak je pazno poslušal, ko je začel Kitka pripovedovati o zgubljenem in zopet najdenem strijcu.

(Dalje sledi.)

Izvirni dopisi.

Iz **Št. Vida nad Ljubljano**, meseca junija. (Naša društva.) Ukusno in tudi zeló praktično zidana hiša katol. rokodelskih pomočnikov nam je sedaj tako rekoč „narodni dom“, v katerem je sedež trem narodnim društvom: katol. rokodelskim pomočnikom, narodni čitalnici in prostovoljni požarni brambi. Leta 1883. ustanovilo se je po neutrudljivem prizadevanji in previdnem postopanju kleparskega našega mojstra g. Antona Belca društvo katoliških rokodelskih pomočnikov, res jako primerno kraju, kjer je naseljenih toliko raznovrstnih rokodelcev. Pred par leti postavilo si je to društvo lastni dom, ki je krasota Šentvidu, a tudi čast in veselje ustanovitelju. Po glasilu slavnostnega očeta rokodelcev gospoda Kolpinga: „veri, kreposti — delavnosti, pridnosti — veselju, zabavi — slogi, ljubezni“, deluje društvo marljivo pod duhovniškim predsedništvom in jako modrem vladanji gosp. ustanovitelja, ki je zajedno učitelj rokodelskim učencem in pomočnikom. Sam poučuje v zimskem času ob nedeljah in praznikih v predmetih rokodelcem potrebnih — n. pr. v risanji, pisanji in nekaterih drugih. Tudi krščanski nauk se poučuje popoldne ob nedeljah, kadar je pri lično. Kaj spodbudno lepo je videti veliko število rokodelcev-mojstrov in pomočnikov — kedar po skupni sv. spovedi k sv. obhajilu pristopijo v adventu in na praznik sv. Jožefa. Ker je v rokodelski hiši preskrbljeno za potrebno zabavo, je s tem zabranjena marsikatera nerodnost in ponočno pouličevanje. Temu našim krajnim razmeram zeló primernemu društvu želimo še obilnejše število udov in zatem še vspešnejše delovanje v prid rokodelski mladini!

Lepi prostori v hiši rokodelskih pomočnikov izvabili so našo čitalnico, da se je lansko leto preselila in v tej hiši nastanila. Tu je namreč krasna dvorana, zeló pripravna „igram“ in „besedam“; je tudi lepa bralna soba, kjer so shranjeni razni časniki. Čitalnici naši — menda najstarejši na deželi — je vedno še krepko življenje v duhu pokojnega župnika g. Blaža Potočnika, ustanovitelja svojega, deluje še v prosepah narodnosti in domači zabavi pod predsedništvom g. Miroslava Tomca. Naj tukaj le mimogredé omenim velikih zaslug, katerih si je pridobil napominani gospod z neutrudnim delovanjem za povzdigo narodnega petja v čitalnici z dobro izvežbanim zborom. Javna hvala mu gré pa tudi za trud in skrb, ki ga ima za lepo cerkveno petje. Res krasno je to petje! kajti cerkveno je v pravem pomenu: nič in nikdar kaj tacega peti na koro, kar bi ne bilo dostojno hiši božji, nič kar bi bilo zoper liturgične postave. Pri nas se vidi, koliko zmore vstrajnost — jeklena volja. Gospodu umetniku-domačinu kličemo: Še dalje v tem duhu!

Prostovoljna požarna bramba oživila se je v spomin 40letnega vladanja presvetlega vladarja našega Frana Josipa, torej koncem preteklega leta. Jako koristna družba šteje sedaj 88 delavnih udov. Da se je ta ustanovila, zahvaliti se nam je premarljivemu gosp. Antonu Belcu, ki je tudi učenik vodnik tej družbi. Po njegovem prizadevanji imamo zdaj 3 velike brizgalnice in 2 ročni. Se vé, da stoji to mnogo novecev. A v zaupanji na Boga in zanašaje se na radodarnost blagih src, napravil je gospod v kratkem toliko lepega, koristnega in potrebnega, da se nam je čuditi. Oni, ki vlada človeška srca, pridobi naj mu še naprej dobrotnih src naklonjenost!

Konečno: možje-gospodje, dobro ste jo pogodili, da ste oživili in da oživljate še društva, ki delajo v prosepah narodnosti na katoliški podlagi, kajti že tihotapi v našem Šentvidu sovražnik naši narodnosti in tudi odločno katoliškemu prepričanju — hodi v ovčiji obleki. Žalostno, da že nekateri hočejo za njim! Šentviščani, še je čas — toda skrajni čas je — proč s sovražnikom, ki preti veri in narodnosti.

Iz **Cirknice**, 3. junija. (Volilni shod.) Preteklo nedeljo sta prišla v naš prijazni trg gg. poslanca dr. J. Vošnjak in Hinko Kavčič, da sta poročala o svojem deželnozbornem delovanju. V gostilni pri „Lipi“ se je zbralo blizu sto volilcev. Videli smo tudi poslanca g. Stegnarja, ki je prihital iz Ljubljane. G. dr. Ferjančič je telegrafično naznanil z Dunaja, da ne more priti. Zborovanje je vodil g. J. Milavec, župan. Prvi primere besedo g. dr. Vošnjak. Slika nam, kaj je narodna večina storila za deželo v zadnjih dvanajstih letih. Slovenščina je dobila povsod več veljave, napredek se ne dá utajiti. Število ljudskih šol, ki skrbijo za izobraženje naroda, se je jako pomnožilo.

V gmotnem oziru so se poslanci potegovali za davko-plačevalce, da se jim zljajšajo prehuda bremena. Državnega davka, katerega je kranjska dežela plačevala prej kakih 950.000 gl., plačuje sedaj skoraj za tretjino manj (blizu 650.000 gl.). Tudi deželne doklade so se zdatno znižale, to je bilo mogoče vsled tega, ker se je žganje visoko obdačilo. Velike troške napravljajo deželi bolnišnice na tujem, zlasti ona v Trstu, kjer se mora po 90 kr. na dan od osebe plačevati. Dobro bi bilo na Notranjskem kje, n. pr. v Postojini, ustanoviti kako bolnišnico. Jako pogrešamo dobrodelnih ustanov za reveže; za dijake je v tem oziru še dosti dobro preskrbljeno. Želeti je, da bi se v oskrbovanji ljubljanske bolnišnice troški znižali; usmiljenim sestram se plačuje 50 kr. na dan, ako bi jo dežela oskrbovala, zadostovalo bi 35 kr. na dan? Še več stvari je omenil g. doktor. Potem dá g. predsednik besedo g. H. Kavčiču. Ta gospod je naslednik pokojnemu gosp. Obrezi, torej še ne deluje dolgo v deželni zboru. Poroča o cestah, da se zboljšujejo. Mesto Ljubljana mora tudi doneske plačevati za ceste po deželi. Govori o občinskih pašnikih. Postava dovoljuje, da se smejo razdeliti med posestnike, ako to občina želi, kajti svojo lastnino vsak pridneje obdeluje, kakor občinsko. Omenja tudi lova. Da bi občine lov oddajale, to se ne bo doseglo. Kdor kaj škode trpi zavoljo divjačine, naj le tirja odškodnino, zagotovljena mu je v postavi.

O ubožih opomni, da so veliko breme občinam in deželi. Ako dobi ubožen list, mora se zanj plačevati. Nekateri so silno predrzni. Kar narekujejo, koliko in v katerem času se jim mora miloščina izplačevati. Prosta ženitev je veliko zlo. Nekateri se kar na beračijo ženijo s takim pogumom, kakor drugi na kmetijo, češ, saj me mora na stare dni občina preskrbovati. Treba bo v tej zadevi ostreje postopati. — Dalje nam obljubuje g. govornik, da dobimo v Ljubljani višo dekliško šolo, v kateri se tudi kuhinjska umetnost ne bo zanemarjala. — Zidanje gledišča ljubljanskega tako nadaljuje, je jako kočljivo vprašanje. Kdo naj troške trpi? Mesto ali dežela? Ne bilo bi prav reči: kdor je rabi, naj je zida; pa deželo preveč obkladati, ki nima od njega neposrednjega dobička, bi tudi ne bilo pravično. Vendar upa g. poslanec, da se bo stvar ugodno rešila. Dežela vzame na posodo 100.000 gl.; nekaj denarja je že pripravljenega. Gledišče bo toliko donesalo vsako leto, da se bodo obresti plačevale in sproti tudi kapital, tako da v štiridesetih letih ne bo več dolga. Da bi le nade g. poslanca ne bile pretirane!

Gosp. predsednik vpraša, če kdo želi besede. G. Sebenikar, poštar na Rakeku, vpraša, ali se boče res vpeljala prisilna naklada zavoljo onih 2000 gl., katere je dežela posodila cestnemu odboru za napravo cest. G. dr. Vošnjak mu pojasni, da se tega ni treba bati, dolg se bo odpustil. G. Korče, posestnik iz Cirknice, obžaluje, da se sklepi kmetijske enquete ne spolnujejo. Onim, ki se hočejo ženiti brez posestva na gole roke, naj se ženitev kar mogoče obremeni; plača naj vsakdo v občinsko blagajnico 50 gl., sicer naj se mu ne dovoli. Naj rokodelci tudi sami kaj skrbijo za starost, za bolezen, da ne bodo posestnikom napravljali troškov. G. govorniku mnogi pritrdijo, da ima zdrave misli.

Živahen razgovor se je vnel o točki: tarifi južne železnice, njene refakcije. Galicija konkurira v lesni trgovini z našimi deželami, ker je zanj vožnja jako znižana. Gg. poslanca obljubita pomagati, kolikor bo v njihju moči.

H koncu pravi g. predsednik: Čestiti volilci, kateri ste zadovoljni z dosedanjim delovanjem svojih zastopnikov gg. dr. J. Vošnjaka in H. Kavčiča, prosim da vstanete. Navzoči se dvignejo. Drugod pa se čujejo mnogi drugačni glasovi, da imajo nekateri našinci važne pomisleke zoper zopetno izvolitev teh gg. poslanca. Bodemo videli, kako se bodo vršili še drugi napovedani volilni shodi. △

Iz mestnega zbora ljubljanskega.

V Ljubljani, dné 4. junija.

I. Gospod župan otvori sejo ter imenuje overovateljema današnjega zapisnika svetovalca dr. vit. Bleiweisa in Henrika Ničmana. Zoper zapisnik zadnje seje se ni ugovarjalo ter je tedaj potrjen. Mesto Gradec je poslalo poročilo o delovanju leta 1887, Solnograd računski zaključek istega leta; oba izkaza sta gospodom odbornikom v ekspeditu na

razpolaganje. Prostovoljna požarna bramba v Šiški se zahvaljuje za dovoljeno jej podporo, kar se z „dobro“-klici vzame na znanje. Stavbinsko vodstvo naznanja z dopisom, da so vsi podjetniki sprejeli potrjene jim ponudbe za podzemeljske stavbe v Klečah, le Avgust Žabkar ne. Ker pa je dotični znesek jako neznaten, podeli naj se Žabkarju absolutorij, povrne vadij, stavbinskemu vodstvu pa izroči pooblastilo, da v tem oziru ukrene vse potrebno. Obvelja enoglasno.

II. Pri tej točki (prošnja telovadnega društva „Sokol“ zaradi prostora za „Sokolov dom“) naglašá župan, da je v smislu § 57. mestnega statuta treba navzočnosti dveh tretjin vseh mestnih odbornikov ter konstatuje sklepčnost. Ker je poročevalec Ravnikar odsoten, prevzame njegov nalog po nekotikem obotavljanju dr. Gregorič. Prostor, za kateri prosi „Sokol“, leži mej Lattermannovim drevoredom in novo tovarno cesto v podaljšani podtivolskih vil. Odsek za olepšavo mesta se ni mogel ugodno za prošnjo izreči, ker bi poslopje ne bilo na kras mesta. Tudi je tamošnji prostor jako neugoden, da bi nikakor ne moglo priti to monumentalno poslopje do veljave. Poleg tega je pa odsek vodil pri sklepu nadaljni razlog, ker je treba počakati gledé oddaje stavbenih prostorov na tem kraju prvič, da se vtlesijo podturnske parcele mestu ljubljanskemu, drugič pa, da se konečno izgotovi mestni načrt. Ravno v zadnji seji se je iz teh razlogov odbila prošnja Lainerju, istotako tudi pred leti kranjski stavbeni družbi.

Odbornik Hribar ugovarja v daljšem govoru tem razlogom. Oglasil se je nerad k besedi, ker je mestni odbornik in ob enem tudi starosta „Sokola“. Če se je Lainerju odklonila prošnja, storilo se je to zaradi tega, ker se je prej zahtevalo od njega, da mora predložiti načrt za nameravano stavbo. Čudi pa se lahkomisljenemu utemeljevanju odseka za olepšavo mesta, kajti na eni strani primerja „Sokolski dom“ z jahalnico, ter trdi, da bi ne bil v olepšavo mesta, na drugi strani pa pravi, „Sokolski dom“ bo tako lepa zgradba, da bi bilo res škoda, ko bi se postavil na ta zakotni prostor. Mestni odbor dovoljuje vsem narodnim in celó nemškemu filharmoničnemu društvu vsako leto podpore, le nasproti „Sokolu“ hoče očemski postopati. „Sokol“ si je pridobil veliko zaslug in simpatij ter je tembolj občekoristen, ker namerava v svojem novem domu ustanoviti splošnje telovežbališče. V Gradcu, Zagrebu in drugod sta mesto in celó vlada izdatno podpirala taka podjetja, le ljubljanski narodni mestni zastop se odteguje temu lepemu nalogu. Ko je Voltmann prosil za prostor pod Tivolijem, pripravljen je bil takoj mestni zbor, uslišati mu prošnjo, da postavi tam kolibo za prodajanje sladšćic. Čudno je tedaj, da dobí zasebnik več milosti pred mestnim zborom, kakor pa slovensko društvo.

Odbornik Gogola naglašá, da „Sokol“ nima denarja, kdor pa nima sredstev, ta tudi ne more zidati. Ko bi se „Sokolskemu domu“ godilo tako, kakor novomeškemu „Narodnemu domu“, očitalo bi se konečno, da je mestni zastop sam k temu pripomogel. Slednjič se mora pa tudi pomisliti, da bi „Sokolski dom“ zopet za nekaj let odložil uresničenje „Narodnega doma“.

Svetovalec Hraskey je vesel, da je slišal od predgovornika vsaj navidezno tehtne razloge, gledé katerih se more resno razpravljati, kar se pa nikakor ne more trditi gledé poročila odseka za olepšavo mesta. Ugovarja, da bo vsled „Sokolovega doma“ trpel „Narodni dom“, kakor tudi bojazni, da „Sokol“ ne bo mogel izvršiti zgradbe, ker nima denarja. Pomisliti je treba, da stoji za „Sokolom“ slovenski mecen, rodoljub, časten mešan ljubljanskega mesta; to kaže, kako neutemeljen je vsak ugovor s finančnega stališča. Za to vprašanje se ne zanima samó ljubljansko prebivalstvo, marveč vsi Slovenci, Slovani sploh. Zaradi tega predlaga, da se odkloni odsekov nasvét in usliši prošnja „Sokolova“.

Odbornik Velkovrh predlaga konec debate, kar pa ne obvelja. (Konec sledi.)

Dnevne novice.

(P. n. volilcem kmečkih občin loško-kranjsko-tržiškega okraja!) Vplivni možje: duhovniki, župani in srenjski svetovalci občin: Staraloka, Selca, Železniki, Sorica, Predoslje, Predvor, Cerklje, Smed-

nik, Mavčice so se pismeno izrekle centralnemu volilnemu odboru v Ljubljani, da bodo sami ali njih volilci volili podpisane v deželni zbor. Ustno so podpisane obljubili podporo nekateri gospodje v Šenčurji, v Šmartnem, v Naklem. — Na podlagi teh izjav podpisani naznani, da kandiduje v tem okraju, zanašajoč se, da se **kakor mož-beseda snidejo v Kranju dné 4. julija.**

Ljubljana, dné 5. junija 1889.

Andrej Kalan,
vrednik „Domoljuba“.

(„Slovenski Narod“) je v soboto — nepooblaščen od centralnega volilnega odbora — objavil listo kandidatov za deželni zbor. Mej drugim je pisal: „V trebanjskem okraju se je oglasil za tretje mesto gosp. Ivan Jeretin, posestnik in načelnik cestnega odbora v Litiji. Baje se od neke strani tudi agituje za „Slovenčevega“ vrednika gosp. Žitnika.“ Ker je večeraj „Slovenski Narod“ zopet razglašal istega gospoda kot kandidata, smemo trditi, da tega ne dela brez namena in tudi ne v imenu centralnega volilnega odbora, temveč skuša begati volilce. Gospod Ignacij Žitnik, vrednik našega lista, dobil je iz volilnega okraja trebanjskega do petdeset pisem od zaupnih in veljavnih volilcev z zagotovilom, da ga bodo volili, oziroma priporočali. Nato je on dné 22. maja oglasil svojo kandidaturu izvrševalnemu odboru kluba narodnih poslancev. Isto je storil g. Ivan Jeretin še le dné 1. junija, torej teden pozneje. Toliko v pojasnilo. Sicer pa se nam čudno zdi, da „Slovenski Narod“ vse tako dobro (??) vé.

(Iz Selc) se nam poroča: Danes so bile pri nas volitve volilnih mož. Vsi razun enega bodo glasovali za kanonika Kluna in vrednika A. Kalana.

(Iz Gorenje Šiške) se nam poroča: „Sl. Narod“ je v ponedeljek pisal, da ste Gorenja in Dolenja Šiška izvolili 6 mož, ki bodo glasovali za kandidata g. Ivana Hribarja. Temu odgovorjam, da je to poročilo gledé Gorenje Šiške neresnično.

(Volitve volilnih mož v ljubljanski okolici.) Poroča se nam do sedaj o volitvi volilnih mož sledeče: Na Črnučah sta oba volilna moža odločno za gg. dr. K. Bleiweisa in Fr. Povšeta. V Horjulu bodo vsi trije volilni možje zanesljivo volili imenovana gospoda. Istotako so se vsi trije volilni možje na Ježici odločno izrekli za imenovana konservativna kandidata. — Živel! sledeči!

(Častno priznanje vrlému rojaku.) C. kr. centralna komisija za umetnosti in zgodovinske spomenike na Dunaji je izrekla na predlog svojega ravnatelja dr. Frid. Kenner-ja, kakor poroča „Linzer Volksblatt“ z dné 2. t. m., sedanjemu kustosu deželnega muzeja „Rudolfinuma“, g. prof. A. Müllner-ju svoje priznanje. Gosp. A. Müllner je med 17 zgodovinarji drugi, ki je lansko leto prehodil rimsko cesto od Virunuma do Ovilaba (Gospesvete), dolgo 225 km., preiskaval, izkopaval, risal in meril. Gosp. kustos ni le temeljito proučeval rimskih spomenikov, kakor spričuje velevažno delo Emona, ampak je tudi spreten risar in strokovnjak kot zemljemerec.

(Veselica,) katero priredil odbor je šentpeterske podružnice sv. Cirila in Metoda svojim članom prošlo nedeljo, izvršila se je v vsestransko zadovoljnost. Vse pevske in glasbene točke so bile vsprejete z obeno pohvalo. Deklamacije nadobudnih mladenk so oduševile občinstvo — pa tudi blagajnica podružnična je bila z večerom zadovoljna, kajti prirastlo ji je po veselici čistega dohodka 164 gl. Slava vrlim, požrtvovalnim vdeležnikom!

(Huda nevihta) z nalivom je bila miuola nedeljo opoldne po zaverstniški dolini, štangarskih hribih in litijski okolici. Voda je napravila mnogo škode po polji in travnikih ter raztrgala ceste. Vmes je padala tudi toča. Škoda je precejšnja.

(Tatvina.) Od sv. Martina tik Slov. Gradca se nam poroča: V noči od 25. na 26. dan maja so tatje iztrgali železno mrežo iz okna in vlomili v nadžupniški arhiv. Odnegli so blagajnico nadžupniške cerkve s 151 gl., 21 kr., sv. Jurija s 5 gl. 96½ kr. in sv. Filipa s 3 gl. 70 kr. Blagajnice peterih drugih cerkev z 72 gl. 41 kr. so pustili, dokaz, da so jih odpodili. Razmere kažejo, da so se po polunoči lotili dela in da ga niso izvršili, ker ob treh zjutraj ljudje sedaj že vstajajo. Dva sumljiva človeka so isti dan zapri, tretjega pa v torek pozueje.

(Imenovanje.) Deželno nadsodišče je imenovalo pravnega praktika pri deželnem sodišči v Gradci g. Vlad. Žitka za avskultanta na Kranjskem.

(„Dolenjski Sokol“) V popolno dopolnitev programa za slavnost o binškošnih praznikih v Novem mestu se nam poroča, da bo binškošni ponedeljek ob 8. uri po tihi sv. maši v obeh mestnih cerkvah ogledovanje podzemeljskih raket.

(Osnovanje vipavske sadjarske zadruga) je bila jako zdrava misel. Kakor se nam poroča, je zadruga prav zadovoljna z vspehom, a najbolj smemo biti zadovoljni mi Ljubljančani, ker je zadruga nastavila precj take cene, kakor se spodobijo. V teku dveh dni je pred tednom padla cena za 100%, in lansko leto bile so češnje ob tem času in ob boljši letini po 30 kr. in več kilo, danes prodaja jih pa zadruga po 16 kr. Zadruga je škodovala le prekupcem, ki so povsod prave mōre kmetijskemu produceutu. Ljubljanskim branjevcem pa ceneje prodaja zadruga sadje, nego prekupci, zato so tudi ti na boljšem. Priporočamo ljubljanskim gospodinjam zadrugo, ker je to le njih korist. Pri zadrugi je pa tudi zagotovljeno, da prodaja le sveže sadje, ker ima vsak dan do opuludne vže skoraj vso zalogo razprodano.

(Iz-pred porotnega sodišča.) Pri drugi obravnavi v ponedeljek je bil zatožen Janez Zajc iz Trzina zaradi težke telesne poškodbe, ker je A. Heršiču z nožem iztaknil oko. Obsojen je bil na tri leta težke ječe s postom. Pri večrajšnji obravnavi je bil zatožen Janez Valenčič iz Merečega zaradi uboja, ker je sunil svojega tasta Fabca z nožem v trebuh, da je ta umrl. Zatoženec se je zagovarjal, da ga je tast z vilami napal in se je moral braniti. Sodišče ga je oprostilo.

(Razpisana) je nadučiteljska služba v Podzemlju z letno plačo 500 gld., doklado in stanovanjem. Dalje je razpisana druga učiteljska služba na dvo-razreduici v Boh. Bistrici z letno plačo 400 gld. Prošnje do 1. julija.

Telegrami.

Dunaj, 5. junija. „Wienerzeitung“ objavlja postavo, s katero prevzame država opravilstvo na državnih progah ogersko-gališke in ogerske zapadne železnice, in zakon, s katerim se tudi zanaprej začasno ustavi delovanje kotorskih porotnih sodišč.

Praga, 5. junija. V Falknovu je ponehal štrajk, v plzenjskem okraji se je pa razširil, ker štrajkovci siloma zadržujejo ostale delavce od dela. Pettisoč delavcev štrajkuje.

Belgrad, 4. junija. Vlado krogi sploh so nazora, da bo čisti dohodek podržavljenih železnic pomagal do ravnotežja v proračunu; jako važno iz finančnih razlogov je tedaj, da je država prevzela opravilstvo železnic.

Rim, 5. junija. Italijanski konzul Durando potuje nazaj v Trst. Preiskava je pokazala, da je Durando postopal po svojih dolžnostih in avstroitalijanski konzularni pogodbi.

San Francisco, 5. junija. Poročila iz Hongkongu pripovedujejo, da je pri tamošnjem viharji našlo smrt desetisoč ljudij.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje		Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
		barometra v mm	toplomera po Celziju			
7. u. jut.	733.7	16.6	sl. zap.	oblačno	0-30	
8. u. pop.	734.5	23.6	„	jasno	dež	
9. u. zveč.	734.3	21.0	sr. zap.	oblačno		

Srednja temperatura 20.4°, in 2.8° nad normalom.

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

5. junija.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	85	gl.	45	kr.
Srebrna „ 5% „ 100 „ 16% „	85	„	70	„
5% avstr. zlata renta, davka prosta	109	„	55	„
Papirna renta, davka prosta	100	„	70	„
Akcije avstr.-ogerske banke	907	„	—	„
Kreditne akcije	305	„	50	„
London	118	„	80	„
Srebro	—	„	—	„
Francoski napoleon.	9	„	44	„
Cesarski cekini	5	„	62	„
Nemške marke	58	„	07 1/2	„

Prva vipavska sadjarska zadruga

(2) ima sedaj

— svojo prodajalnico —

v šolskem drevoredu

za vodo v lesenem pavilonu nasproti semenišču.

Prodajalnica je odprta od 6. do 11. ure dopoludne in od 2. do 6. ure popoldne.

!! Jutri najlepše sveže češnje (ru- deče mehkužnice) kilo po 14 do 16 kr. !!

Na debelo veliko cenejši.

Cinkaste ploščevine

izvrsten izdelek

cesarske kraljeve

cinkarnice v Celji

Izključljiva samoprodaja in zaloga za južni del države pri

D. RAKUSCH-u v Celji, trgovcu z železnino.

Nizke Razprodajalcem primerne Cene.

Tuji.

3. junija.

Pri **Maticu**: E. Steinböck, nadkontrolor, z Dunaja. — A. Göbel, potovalec, z Dunaja. — Mislav in Rosenberg, trgovca, z Dunaja. — Kresse, trgovec, iz Olomuea. — Vincenc Luppis iz Reke.

Pri **Stonu**: Kuralt, deželni tajnik, iz Zagreba. — Lukešič, zasebnica, iz Grada. — Pollak, trgovec, z Dunaja. — Kohlert, e. kr. stotnik, s soprogo, iz Gorice. — Haynal, kr. svetnik, z družino, iz Reke.

Pri **Astrijskem caru**: A. in J. Stangher iz Voloske. — Vičič iz Podgrada. — M. in F. Stanger iz Voloske.

Pri **Bavarskem dvoru**: M. Bombardi, poštni uradnik, s soprogo, iz Trsta.

Diseldorfske oljnate barve v tubah.

Akvarelne barve mokre in suhe.

ADOLF HAUPTMANN,

prva kranjska tovarna

oljnatih barv, firneža in laka

Ljubljani.

Pisarna in zaloga: **Šolski drevored 6** (semeniščno poslopje). Filijala: **Stonove ulice 10-12**

priporoča slikarjem, dljakom, stavbenim in pohištvenim mizarjem, likarjem kakor sploh p. n. občinstvu svoje priznane izvrstne izdelke ter pošilja na zahtevanje cenilnike zastoj in franko.

Oljnate barve v ploščevinastih puščah le najboljše vrste, posebno pripravne za razprodajalec, po znižanih cenah; v dežah od 25 klgr. naprej primerno ceneje.

Perstene, mineralne in kemične barve.

Kupovalcem večjih množin prednostne cene.

Vse vrste slikarskih in likarskih čopičev in slikarske patrone.

Deller-jev

Edina zaloga in prodaja za vso Kranjsko pri

J. LININGER-ju

v Ljubljani, Rimska cesta 9.

radgonski

(24-23)

Najboljša namizna okrepčujoča pijača.

Zanesljivo zdravilno sredstvo proti kataru v dihalniku, prehlajenju želodca, zlati žili, protinu in glavobolu vsled prehlajenja (trganju).

najčistejši alkalični

Ne zamenjati z radensko kislom vodo.

kislec (kisla voda).